

Peter Rosenqvist

Skandinavia. Ode

Lundbergska Boktryckeriet. Lund. 1848.

Information om upphovsrätt för detta verk, samt upplysningar om ur vilket bibliotek eller ur vilken samling det avfotograferade exemplaret är hämtat, finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/RosenqvistP/titlar/Skandinavia/faksimil?om-boken>

Hämtad från Litteraturbanken.se:

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb10228856-faksimil>

36
h.
h. litt.
Boktryckeriet
Kaps.

SKANDINAVIA.

ODE

AF

P. ROSENQVIST.

LUND,
från Lundbergska Boktryckeriet,
1846.

Skandinavia.

Treenige och vördnadsvärde Nord!
än hyses forntids minnen i Din jord,
som viltna hvad Du en gång varit har
förrän den flamman tändes, som än klar
sken öfver Nordens trenne brödraland,
och varma hjertan satt i eldig brand —
Den lys' med sken som stjernan öfver pol,
som sista strålen af en gyllne sol,
då hon sig sänker nedom blånad ban
den vida, den omäteliga plan.

Än lyser flamman öfver Nordens lunder
och många hjertan klappa derinunder,
vid tanken, att de barn är af en stam
som modigt gått i alla tider fram,
med segrar'ns ära, och med hjeltens mod,
ej sparat lifvet, och en droppa blod
när frågan varit lofven, tro och ära —:
Yfs Nordens folk, att dessa anor bära.

Tryggt slumrar nu, i grönklädd kulle der
en segrens hjelte, dit, än Clio bär
sin hyllning, af hågkomstens gyllne krans
den aldrig vissnar för en sådan ans.
Fast tidens tand har hjeltens panna krossad
har dock förgängligheten ej upplossad
den prydnad, någon fläck fördunklat ej;
men vårdas som ett gyllne Conterfej.
Den kan man bäst i Häfderna nu leta;
der står den målad, och der får man veta
de drag som prydde en Heroes bild,

och äfven de, som gör den samma vild;
 Än ser man hur som häfdetecknaren
 i blod har stundom doppat penselen,
 och målat dragen blodiga och vilda
 att känna Politess och Cannibal åtskilda.

Det var en tid, då i den höga Norden
 en blodig duk låg utbredd öfver jorden,
 då svärdet flög som Char kring Elysee'n,
 som blixten i sitt gullbelysta sken,
 som viggarna från Vulkanslika flamman
 dem jord och himmel störta en gång samman;
 Såsom Nordskenet for kring isig pol,
 For svärdet fram, sig speglade i sol
 med blickar skarpa såsom örnens är
 då han ser ned från skyn den honom bär.
 Som Björn och Lejon mot hvarandra ryter
 lik kämparna i strid, då svärd de bryter,
 var Nordens trillingbröder då i strid,
 det var en mörk, en grym och blodig tid!
 Tyraniets och våldets mörka töcken
 låg utbredd öfver blodbestänkter öcken,
 och frantog Nordens stjerna hennes sken
 den sedan lyste öfver hjeltars ben;
 ty mången redlig kämpe, från sitt svärd
 tog afsked, flydde till en högre verld,
 från jordens djupa obelysta dalar
 till Valhalla, till Odens gyllne salar,
 att få med honom njuta sällheten
 den han tillredt åt stridens tappra män.

Hans minne lefver än i höga Norden
 fast Han i sekler slumrat har i jorden,
 i Svenska jorden, der hans aska än
 förvaras evigt åt förgängelsen.
 Från stoftet friad är den höga anden
 och dväljes nu uti de ljusa landen,

dit menskotanken vid sin Himmelsfärd
 sig luftar kring förgänglighetens värld,
 då den af smärta grips, och tärs af qual
 lik en Seraph uppflyr mot Frejas sal,
 emot det höga stjernbelysta blå
 der Solar dansa och der stjernor gå,
 och blickar vänligt genom Æthern ned
 uppå en dyster, mörk och ödslig hed,
 samt speglar sig uti en silfver sjö
 som håller vakt ikring en gyllne ö.

En dag, när som naturens sköna spegel
 det vida haf, med sina hvita segel
 låg silfverblankt, omkring den Svenska jord
 och återspeglade bedrifter: ej i ord
 men väl i gerning; ty med väpnad hand
 steg Nordens förste Konung då i land,
 och hvälfde mäktigt om på Kongathroner
 som Asa-Thor i luftens regioner,
 och inom vapnens klang, och sköldars dån
 der trufdes endast tidens störste son;
 Och Nordens Riken, lik en lyckans mö
 var på den tid lycksalighetens ö.

Med kraftig arm Han lyftade sitt svärd
 hvarmed Han trotsade en häpen värld,
 då häfva folkslag och då darra Throner
 af fruktan skakades Monarkers kronor;
 ty kraftig var Hans arm som segren är,
 och som en Paladiu Hans stridsbegär.
 Som klippan var Hans bröst, som stål Hans arm,
 Han var en Gud för stridens vilda larm,
 som mäktigt rulla sina åskors dån;
 ty dominera var Hans lärospån.

Den tid var Nordens trenne brödra Riken
 en värld hvartill ej ännu funnos liken.

ty tapperheten ammad är i nord
 uti bedrifter, icke uti ord —
 Och lik en väldig Athlet med sitt svärd
 stod Norden mäktig som en jetteverld,
 en verld på sagor och på minnen rik —
 en Ättekulle i sitt hela lik,
 der forntids sagor läsas kan i mulden,
 bland Urnans aska i den gröna kullen,
 i runorna uppå det rostna stål,
 uti kvarlevorna af offrets bål — :
 Den, styrdes af den store hjeltens söner
 som med Oliven hela Norden kröner
 och flättadt blomster i den segerkrans
 som efterverlden gaf en strållik glans:
 Då, ländes stjernan öfver klassisk jord
 som ännu lyser i den höga Nord,
 Men dunkla töcken många gånger se'n
 framgått och röfvat hennes milda sken,
 de, hemska skuggor kastat öfver jorden
 som har förmörkadt glansen uti Norden.

Då utgår mörka andar ifrån Höder
 och utsår tvedrägt, äfven mellan bröder,
 som andar ifrån Niffelheim de gå
 och onskans frö i fruktbar jord utså;
 då växer hatet afunden och listen
 likt hvassa taggar uppå lörneqvisten —
 likt tisteln slingrar sig vid rosen opp,
 som dolda matken uti hennes knopp
 stod Fraus planter modiga och fria
 uppväxte ibland blomstren Justitia
 och dem förqväfde såsom en Hostil
 som modigt slungar ut försåtets pil.
 En Eris framgår med sin mörka Fahna,
 då res sig modigt emot Svea, Dana,
 ett stridsrop skallar, icke uti ord,
 men väl i hemska toner, uti Nord

son gifver Echo uti berg och dal,
 och röken stiger emot Odens sal
 ur bålets rökverk, Massacre eldhaf
 der många funnit en förtidig graf,
 dit mången tapper, trogen Ungersven
 ur famnen iladt från sin Älskogsvän,
 med löfte att förtjena der dess hand;
 men ack! der lossnas många ömma band.

Så flyger striden på blodröda vingar
 utöfver Norden — Hör hur svärdens klingar!
 och vapnens gny, och åskans vilda dån
 som rullas utaf stridens starke son,
 gålt skallar uti Nordens friska lunder
 ett samklang utaf åskans hemska dunder,
 då kommer Nore med en väpnad arm
 och bjuder stilla stridens vilda larm.
 Vildt går det till i Nordens brödra Rike'
 den ena för den andre ej vill vika —
 dock vinner Svea ändtligt segrens krans,
 och stjernan tindrar med förskönad glans
 utöfver Nordens berg och Nordens dalar
 ifrån de höga blå belysta salar
 der som stjerntemplet i sin gyllne skrud
 står med sin hierophant, invigd åt Gud,
 der anden först blir friad ifrån qual,
 der stjernor dansa uppå himlens bal,
 och åter skicka ned sitt klara sken
 uppå den jord de lyst för länge se'n,
 se'n töcknen skingrat sig som dem omhöljde,
 och återgått till deras rum de dolde;
 ty med en enda vink ifrån Dens hand
 som solar åter sätta kan i brand,
 och verldar ur sitt intet kalla fram
 der endast mörker öfver ljuset sam,
 allt lydigt är, som finnes i naturen,
 från Englar, menskor, ner till lägsta djuren.

Nu som en segerhjelte Svea står
 med silfverdrifvor i de mörka hår,
 stolt höjer hjessan emot Nordens pol
 der stjernor dansa kring en gyllne sol;
 ty hedendomen och dess Gudaunder
 ej mera skymta under dagens stunder,
 de slagne äro af en högsint ätt
 som slåss för sanning och för menskorätt,
 med bröst som svallar uti milda vågor
 och själ som flammor utaf hjertats lågor,
 hemländer ofta från en stormig färd
 på vredgad bölja, till en bättre verld; —
 Så stod och Svea nu, när Luna spred
 sitt silfvertäcke öfver Norden ned,
 då morgonrodnan uti öster blänkte,
 och då som Vesta sista strålen sänkte
 i våg, och vaggades till sömns i qvällen,
 och Zephir blåste under Himlapellen.
 Han står då undrande och glättigt ler,
 som Englens bild man uti templen ser,
 som tjusande såsom en Drottning står
 i äreporten vid sin blomnings vår,
 med gyllne kronor uppå hufvud burna
 af liljestänglar i en blomsterurna,
 med läppar röda såsom Cyperns vin
 och ögon blåa såsom en Lupin,
 och svarta lockar, lagda uti krans
 kring snövit panna, i en himmelsk glans;
 med segerpalmen, kläder hvit som snö
 på gröna mattan, af en gyllne ö;
 Ty liksom mången upprörd älskogs vän
 Han hade smakat högsta sällheten.

Men ack! hur ofta blir man ej bedragen
 af lyckans hjul, som vänder sig för dagen;
 ty morgondagen kan den vara flydd,
 så gick med morgonrodna'n som nyss grydd

utöfver Svea, öfver sälla Norden;
 ty mörkret höljdes åter öfver jorden,
 och hedendomens skuggor spridde sig —
 Och Norden stod snart åter upp till krig.

Så hafver Norden ofta varierat
 än har *En* Furste hela *den* regerat,
 och än så hafver Svea, Nora, Dana,
 emot hvarandra rest en upprorsfabna
 och stolt hvarandra manadt upp till strid;
 men sluteligen dock ingått på frid.
 Och än så tändes Christendomens stjerna
 hvarmot, en Atheist temerärt spjerna,
 och för en stund han dunklar hennes sken;
 dock snart den lyste lika klar och ren,
 ty öfver mörkret segrar dock till slut
 det klara ljuset, fast en gnist släcks ut,
 en fläkt från Gud, kan komma i det samma
 och blåsa upp den till en eldig flamma.

Hvem förmår släcka Himlens många ljus,
 hvem mägtar tränga sig till Gudars hus
 att släcka Glorian der lyser oppe?
 hvem orkar tömma havvets sista droppa,
 hvem slunga kan till försåt sina lansar
 mot stjernorna, på himlahalfvet dansar?
 Så svårt det äfven är för stoftets son
 att störta Christendomens Helga Thron
 som är på säkra pelare uppbyggdt,
 på dem den står mot alla stormar tryggt.
 Dock lyste Nibus ej i verklighet
 den var förmörkad af ferocitet,
 dess stråle var för svag att tränga ned
 på Norden. — Dana hotande och vred
 såsom en tiger emot Svea går
 och död och fasa rundt ikring sig sår.
 Noblessen utaf Sveas Söner falla

hvars blod om hämnd på Dana nederkalla,
 dess röst sig trängde fram till Gudars Thron;
 ty himlen frälste dock en Sveas son,
 som åter tände Ljuset uti Norden
 och plåna ut det blod som färgat jorden —
 Ack, den insypet re'n förmycket blod!
 att våga mer, nu endast återstod.

Då lik en jette ifrån fordna tider
 invigd åt segren, fostrad upp i strider,
 en Heros lände hit till Svea land
 med kraftig arm och med beväpnad hand,
 lik Exiliten had' Han farit kring
 på skummig färd, inunder blånad ring,
 förlofningsringen till vår mörka verd
 den löften fått med kyller och med svärd,
 der namnen outplånade än stå
 i-hårda stålet, såsom ringen blå: —
 Då skingra töcknet sig utöfver jorden
 och ljus blef dagen i den mörka Norden
 en yngling griper verket modigt fatt
 stark såsom jetten uti skogens natt;
 med väldig hand Han lossnar okets band,
 och frid blir åter uti nordan land,
 der många stjernor öfver blodhed gått
 sen första stunden då det löfte fått,
 och många solar flyktad hän i frid
 ifrån en blodig och en stormig tid.

Nu lystes Norden af den rena flammen
 ej släcks om jord och himmel störto sammån,
 ty evigt som en gloria den stå
 likt stjernan uppå azurpellen blå,
 klar såsom solen i dess middagssken,
 som Henne öppen, oskuldsfull och ren
 den lyste nu; Det var det sanna ljus
 oss lofvad var, nedsänd från Gudars hus,

Det löftet gafs af Gud vid Jordans strand:
*"Ett ljus skall uppgå öfver Nordan land,
 för dem som vandra i en mörkan dal
 det skina skall, som Himlens stjernesal."*

Nu löftet var fullbordat som blef sagt,
 ej mer den dunklas skall af någon magt,
 ty den var tänd af Sveas störste son
 som hade än bestegit Hennes Thron.
 Vål sökte dennes efterträdare
 att Hedendomen mörker åter se,
 men af Allmaktens undransvärde nåd,
 de blef försagde i Dess öfverdåd;
 men svärd och bilan följdes åter åt,
 en blodig hand ledsaga deras stråt,
 och blodet flöt så väl på ärans fält
 som der Schavottens redskap var uppstält.

Hu! hemska skuggor öfver jorden flödar
 och tvist uppstiger åter mellan bröder,
 på svarta vingar flyr Nemesis kring
 lik vredgad bölja, under blånad ring,
 och biter fast sig med en hvass ståltand
 som sönderskär det ömma brödraband —
 det band hvarmed man verldar trotsa kan
 ej samband med hvarandra återfann;
 ty list och ränkor, onda stämplingar
 De i dess sköten mot hvarandra bar.

Ej kan med skäl en efterverld beprisa
 en Furste, som en bror sitt hat bevisa
 i det, Den smägtar i ett fängelse
 der Himlens ljus ej unnas honom se,
 der köld och hunger — ja, och sjelfva döden
 som trillingbröder med hvarann, i nöden
 stå för den lidande med hemska drag
 att blott förmörka plågans långa dag:
 Och ännu det som mera bittert är

det sanna ljus, som skiner äfven der
 som bojor trycka, och der kedjor skramla
 der brottslingen i hemska mörkret famla,
 en stråle af Gudomens klara ljus
 blef honom nekad i det mörka hus.

Nu under detta våldets tyranni
 stod Svea åter mot ett våldsamt krig
 mot Dana, som med stark och blodig arm
 bröt oförfärad fram i stridens larm,
 som Thor då han sin vagn i Æthern kör
 och som Æolus sina skyar strör
 ned öfver hafvet, öfver kalla jorden,
 så hagla stridens kulor nu i Norden.
 Uti en sådan stämning uti Nord,
 Upp gick en strimma öfver Sveas jord,
 som spridde skenet öfver berg och dalar,
 en stjärna uti Nordens höga salar
 som nu belyste med odunklad glans
 en efterverldens immorteller krans,
 Den sitter högt uppöfver isgrå fjellen
 klar som en stjärna i den mörka qvällen,
 och glansen herrligt ned åt Thronen går —
 skön som en Gud, uti sin dröm, Han står!
 Och då Han höjer sig från gyllne Thronen
 då hörs ett samklang af den skönsta tonen,
 till folk som jublande stå kring Hans knän,
 och då han drager till slagfältet hän;
 (ty striden härska än med ökad ifver)
 mång tusend' Honom då sin hyllning gifver
 med glädje följde Honom en och hvar,
 ty uti honom kände de sin Far.

Ett krig som knappast syntes nå sitt slut
 fick Svea nu mot våldsambhet stå ut,
 med vildhet härja Dana Sveas land,
 och sluteligen satte det i brand.

På dessa grymheter som blod tömdt ut
 utgjorde freden ändtligt dyrköpt slut,
 och Svea var med Dana nu igen
 en blidkad och försonad trogen vän.
 Men Svea än ej tryggt på sköldar hvilat;
 ty andra grannar riktar sina pilar
 mot hennes hjelte, hennes ädle son
 som ej fick sitta tryggt uppå sin thron.
 Han länge stred' mot hedendomens löcken
 ej i sitt land, men i en främmand' öcken,
 till slutligen som en Martyr Han föll
 för Christendomens ljus, det kärt Han höll.
 I helig helgd Han höll sin rena tro,
 i den Han dog, och gick med lugn till ro.
 Nu sörjde Svea med sitt mörka flör
 sin störste hjelte; ty Hans ande for
 till Gudars hem, till strålände Valhalla,
 der jublet ljuder, segerropen skalla
 der vännen åter träffa får sin vän
 der hjertat blott har rum för kärleken.
 Hans minne aldrig slockna skall i nord
 så länge flammen lyser öfver jord
 Han på nytt ländt, och underhållet ren
 med obefläkad, outplånad sken.

Ack Svea, Svea! hvilka många öden
 har drabbat Dig; hvem bistod Dig i nöden?
 Du egde i Din bror ej mer en vän
 den kände Dig snart icke mer igen,
 det band Ni en gång Er emellan knöt
 en trolös egoism lättsinnigt bröt.
 Det var en tid att Svea, Nora, Dana
 skul' fäktas under en och samma Fahna,
 och vänskapsbandet aldrig lossnas opp,
 men Svea, Du blef sviken i Ditt hopp!
 Nu srart Du lika fullt invecklad står
 i krig, och Dana åter mot Dig går,

samt utom dess, mer än halfva Europa,
 Dig ville nu med örlig öfverhopa.
 Statt Svea oppl gör Dig beredd till strid!
 räds ej, Du skyddas utaf en egid
 som hålles öfver Dig med kraftig arm,
 derföre trotsa modigt stridens larm!

En liten tid satt uppå Sveas thron
 för andra gången nu en Amazon,
 men böjd för egen storhet egen ära
 dess undersåtar' nödgads oket bära,
 hvarför Hon och befria dem derfrån
 i rättan tid, och lemnade sin thron.
 Nu var den ledig ifrån Gustaviner,
 men snart bestogs den utaf Caroliner —
 en Carolinsker stam uppväxte då
 hvars plantor än i Norden friska stå,
 och ömsint vårdas af en *Kongaält*
 som vågar allt för *Sanning och för Rätt*.

Då flammar upp i Norden än ett bloss,
 med stolta steg framgår då en Coloss
 som verlden efterdömen gifvet har;
 ty minnen lefver än i Norden qvar
 som mäktige gestalter än de gå
 med svärd i hand, med Carlanamnet på,
 det namn som firas än, och lys i Nord
 lik nattens stjerna öfver töcknig jord.

Än lefver forntidsminnen öfver grafven
 som talande bevis för Skandinav'en
 der hjelten slumrar tryggt ifrån sitt svärd
 de tala till en lycklig efterverld,
 att den, så lycklig sällan varit har
 och vänskapshänder äro älskade
 som nu, så länge vänskapen stå kvar
 emellan Nordens trilling-bröders land,
 och uti helgd bevaras löftes band,

det vi med himlens hjälp bör tro och hoppas;
 ty nu först ser man hur fjällblomman knoppas
 och sprider bladen från sin öppna knopp:
 och som Murgrönan den sig slingrar opp
 åt Ekens stam att söka hennes grenar,
 sig Svea, Nora, Dana nu förenar
 och sig med vänskap till hvarandra sluter
 och brödra bandet fastare hopknyter.
 Exemplet härpå har vi redan sett;
 ty Svea har nu Danas lugn beredt.
 Då Dana nu hemsöktes utaf krig
 till Hennes stöd utrusta Svea sig
 och ilade med hjälp och väpnad hand,
 att från förtrycket fria Dana land,
 för hvilket Svea redan offrat blod
 uppå Nordmanna vis, med hjeltmod.

Yfs Svea, och du Nora öfver det
 Ni styres af en högsint Konga-ätt!
 som offrar allt för sanning, rätt och löfte,
 Ni njutet fredens sällhet, den dyrköpte!
 O, må ni ännu länge njuta den!
 Du gamle Nord, kom till Dig sjelf igen!
 besinna, hvilken stor åtskillnad står
 emellan tiden *nu* och hundra år.

Hvad präktig ära uti Nordan landen,
 uppvaknad är nu åter fordna anden,
 och folket lyfter upp sin sköld så tung
 och slutar sig af kärlek kring sin Kung:
 Och kraft och mod de blifva åter vänner
 och allting blomstrar af hvad skönt man känner.

(Pris: 6 sk. b:co).

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

